

گام به گام دروس تمام پایه های تحصیلی

بزرگترین مرجع آموزشی و نمونه سوالات درسی تمامی مقاطع

شامل انواع | نمونه سوالات | فصل به فصل | پایان ترم | جزوه |
ویدئوهای آموزشی | گام به گام | طرح درس | طرح جابر | و...

سوالات امتحانی

درسنامه

گام به گام

برای ورود به هر پایه در سایت ما روی اسم آن **کلیک** کنید

دبستان

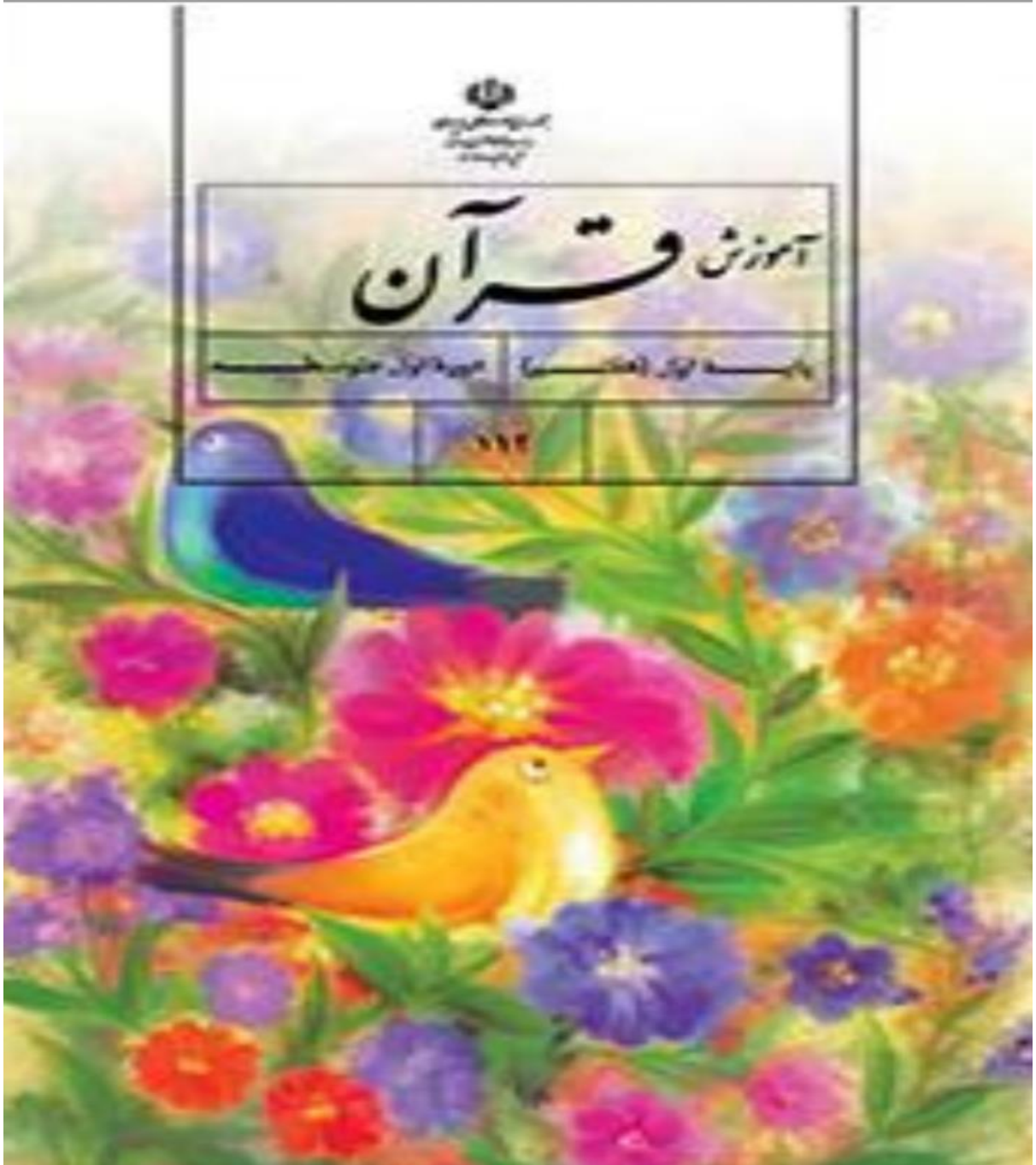
اول	دوم	سوم	چهارم	پنجم	ششم
-----	-----	-----	-------	------	-----

متوسطه اول

هفتم	هشتم	نهم
------	------	-----

متوسطه دوم

دهم	یازدهم	دوازدهم
-----	--------	---------



اداره آموزش و پرورش استان لرستان

امیر احمد عظیمی سرگروه دروس معارف اسلامی متوسطه اول

سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹

درسنامه قرآن پایه هفتم

درس اول، جلسه اول

فعالیت اول: معنای هر کلمه را یافته و مقابل آن بنویسید.

خدا(خداوند، خدای یکتا)، نشانه ها، بخشنده، آسمان ها، ماه، به، او، روشنایی، خورشید،

روز، جز، شب، زمین، کسی که، گروه، کتاب، آفرید، درستی، نام، مهربان

- | | | |
|----------------------------|-----------------------|-------------------------|
| ۱. ب: به | ۲. اسم: اسم، نام | ۳. الله: الله، خدا |
| ۴. الرَّحْمَن: بخشنده | ۵. رَحِيم: مهربان | ۶. آیات: آیات، نشانه ها |
| ۷. کتاب: قرآن، کتاب | ۸. هُوَ: او | ۹. الَّذِي: کسی که |
| ۱۰. شَمْس: خورشید | ۱۱. قَمَر: ماه | ۱۲. نور: نور، روشنایی |
| ۱۳. خَلَقَ: خلق کرد، آفرید | ۱۴. مَكْر: جز | ۱۵. لَيْل: شب |
| ۱۶. نَهَار: روز | ۱۷. سَمَوات: آسمان ها | ۱۸. اَرْض: زمین |
| ۱۹. قَوْم: قوم، گروه | ۲۰. حَق: حق، درستی | |

فعالیت دوم: تصحیح و تمرین: از هر گروه، یکی از اعضا یک سطر از کلمات آشنا را همراه با معنای آن بخواند تا اگر گروهی در تشخیص معنا اشتباه کرده است، آن را تصحیح کند.

فعالیت سوم: ترکیبهای زیر را معنا کنید.

- | | | |
|-------------------|---------------------------|---------------------------------|
| ۱. بِسْمِ اللّٰهِ | ۲. الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ | ۳. آیاتُ الْكِتَابِ |
| به نام خدا | بخشنده ی مهربان | آیات کتاب |
| ۴. هُوَ الَّذِي | ۵. اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ | ۶. فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ |
| او کسی است که | شب و روز | در آسمانها و زمین |

انس با قرآن: ترجمه این عبارات و آیات سوره یونس را کامل کنید.

۱. الرَّتَلِكْ آيَاتِ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ: الف لام را؛ این آیات کتاب حکمت آمیز است.

۲. هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسَ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا:

او کسی است که قرار داد خورشید را فروزان و ماه را تابان.

۳. ... ما خَلَقَ اللهُ ذَلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ...: خلق نکرد خداوند اینها را جز به حق (درستی).

۴. إِنَّ فِي اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ: قطعاً در آمد و شد شب و روز.

۵. وَ مَا خَلَقَ اللَّهُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ: و آنچه خلق کرد خدا در آسمان ها و زمین.

۶. لآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَّقُونَ: قطعاً نشانه هایی است برای گروهی که تقوا دارند.

نکات:

۱. در ترکیب شماره ۳، کلمه «آیات» را می توان به دو صورت «آیات» و «نشانه های» معنا کرد.

۲. در آیه شماره ۵، کلمه «ما» به معنای «آنچه» می باشد.

۳. در آیه شماره ۶، کلمه «قوم»، که تنوین گرفته را می توان به دو صورت «قومی که» و «گروهی که» معنا کرد.

درس اول، جلسه دوم

فعالیت اول: جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات

را بخاطر بسپارید.

وَعْدَةٌ، بِيَشْتَرٍ، قِطْعًا، لَيْكِنَ، رَحْمَةٌ، هُدَايَةٌ، أَيُّ، مَرْدَمٌ

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
آنها، شان	هُم	۸	قطعاً	إِنَّ	۱
ای	يَا أَيُّهَا	۹	برای	لِ	۲
مردم	نَاسٍ	۱۰	آنچه	مَا	۳
از، از سوی	مِنْ	۱۱	در	فِي	۴
شما، تان	كُم	۱۲	وعده	وَعْدَةٌ	۵
هدایت	هُدًى، هُدًى	۱۳	لیکن، ولی	لَكِنَّ	۶
رحمت، لطف	رَحْمَةً	۱۴	بیشتر	أَكْثَرَ	۷

فعالیت دوم: این ترکیب ها را مانند نمونه کامل و معنا کنید.

لِ + الْمُؤْمِنِينَ: لِلْمُؤْمِنِينَ: برای مؤمنان

لِ + اللَّهِ: لِلَّهِ: برای خدا

لِ + النَّاسِ: لِلنَّاسِ: برای مردم

نکته: هرگاه حرف «لِ» به اسمی که دارای «أل» است اضافه شود، الف اول آن اسم حذف می شود.

فعالیت سوم: این ترکیب ها را معنا کنید.

۱. ما فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ: آنچه در آسمان ها و زمین است.

۲. وَعَدَ اللَّهُ: وعده ی خدا

۳. أَكْثَرَهُمْ: بیشتر آن ها

۴. يَا أَيُّهَا النَّاسُ: ای مردم

۵. مَوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ: موعظه و پندی از پروردگارتان

۶. هُدًى وَرَحْمَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ: هدایت و رحمتی (لطفی) برای مومنان

انسی با قرآن: ترجمه آیه ی ۴۴ و ۵۵ سوره یونس را کامل کنید.

۱. إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا: قطعاً خداوند ظلم نمی کند به مردم هیچ مقدار.

۲. وَلَكِنَّ النَّاسَ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ: و لیکن (اما) مردم (به) خودشان ظلم می کنند.

۳. أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ: آگاه باشید قطعاً برای خداست آنچه در آسمانها و زمین است.

۴. أَلَا أَنْ وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا: آگاه باشید قطعاً وعده خدا حق (درست) است؛

۵. وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ: و لیکن (اما) بیشتر آنها (بیشترشان) نمی دانند.

نکات:

۱. در ترکیب شماره ۲، کلمه «وَعَدَ» اسم است و به معنای «وعده ی» می باشد.

۲. اسم هایی که تنوین دارند، معمولاً در ترجمه آنها «ی» را اضافه می کنیم.

۳. در آیه شماره ۱، کلمه «شَيْئًا» به معنای «هیچ مقدار» است.

۴. در آیه شماره ۲، کلمه «أَنفُسَهُمْ» به صورت «خودشان» معنا می کنیم.

۵. در آیات شماره ۳ و ۴، کلمه «أَلَا» را می توانیم به دو صورت «آگاه باشید» و «بدانید» معنا کنیم.

درس دوم، جلسه اول

فعالیت اول: جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل کرده و سعی کنید معنای

همه، توانا، پروردگار، بگو، چیز

کلمات را به خاطر بسپارید.

ردیف	کلمه	معنا	ردیف	کلمه	معنا
۱	قُلْ	بگو	۷	ه	او، ش، آن
۲	إِلَى	به سوی، به	۸	عَلَى	بر
۳	جَاءَ	آمد برای، آمد	۹	ها	آن، ش، او
۴	رَبِّ	پروردگار	۱۰	كُلِّ	هر، همه
۵	فَ	پس، و	۱۱	شَيْءٍ	چیز
۶	قَدْ	قطعاً	۱۲	قَدِيرٍ	توانا

فعالیت دوم: این ترکیب ها را معنا کنید.

۲. قَدْ جَاءَكُمْ: قطعاً آمد برای شما

۱. قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ: بگو ای مردم

۴. إِلَى اللَّهِ: به سوی خدا

۳. مِنْ رَبِّكُمْ: از سوی پروردگارتان

۵. عَلَى كُلِّ شَيْءٍ: بر هر چیزی

فعالیت سوم: این ترکیب ها را مانند نمونه کامل کنید.

عَلَى + ه: عَلَيْهِ: بر او، بر آن

إِلَى + ه: إِلَيْهِ: به سوی او، به سوی

عَلَى + هِم: عَلَيْهِم: بر آنها

إِلَى + ها: إِلَيْهَا: به سوی او، به سوی

عَلَى + كُمْ: عَلَيْكُمْ: بر شما

إِلَى + كُمْ: إِلَيْكُمْ: به سوی شما، به سویتان

انس با قرآن: ترجمه این آیات و عبارات قرآنی را کامل کنید.

۱. قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ: بگو ای مردم.

قَدْ جَاءَكُمْ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ: قطعاً آمد برای شما حق از سوی پروردگارتان.

۲. إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ: به سوی خدا است بازگشت شما؛

وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ: و او بر هر چیزی توانا است.

نکات:

۱. در ترکیب شماره ۲، وقتی که «جاء» همراه با ضمیر بکار رود، به صورت «آمد برای...» معنا می شود.
۲. در ترکیب شماره ۳، کلمه «مِن» به دو صورت «از» و «از سوی» معنا می شود.
۳. در ترکیب شماره ۵، کلمه «كُلُّ» وقتی که بعد از آن اسم مفرد و نکره بیاید، «هر» معنا می شود.
۴. کلمه «إِلَى» به دو معنای «به» و «به سوی» است، که در ترکیب ها و آیه ی بالا به معنای «به سوی» بکار می رود.

درس دوم، جلسه دوم

فعالیت اول: جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

عبادت کنید، گفت، برادر، خدا، پاداش

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
من، مَ	ی	۵	برادر	أَخ، أَخُو، أَخَا، أَخِي	۱
عبادت کنید	أَعْبُدُوا	۶	گفت	قَالَ	۲
پاداش	أَجْر	۷	ای	يَا	۳
اندیشه نمی کنید	لَا تَعْقِلُونَ	۸	خدا، معبود	إِلَه	۴

فعالیت دوم: این ترکیب ها را معنا کنید.

۱. وَاِلٰى عَادٍ و به سوی قوم عاد
۲. اٰخَاهُمْ هُوْدًا: برادرشان (حضرت) هود
۳. اِلَهُكُمْ: خدای شما
۴. اَعْبُدُوا اللّٰهَ: عبادت کنید خدا را
۵. يٰ قَوْمِ: ای قوم من
۵. اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ: پس آیا اندیشه نمی کنید؟

انسی با قرآن: ترجمه این عبارات قرآنی را کامل کنید و شماره آیه مربوطه را مقابل آن بنویسید.

۱. اِنِّیْ تَوَكَّلْتُ عَلٰی اللّٰهِ رَبِّیْ وَ رَبِّكُمْ:

قطعاً من توکل کردم بر خدا، پروردگارم و پروردگار شما. هود/۶۱

۲. وَاِلٰى ثَمُوْدَ اٰخَاهُمْ صٰلِحًا: و (فرستادیم) به سوی قوم ثمود برادرشان صالح را. هود/۵۰

۳. قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ: **گفت ای قوم من عبادت کنید خدا را.** هود/۸۸

۴. عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ: **بر او توکل کردم و به سویش روی می آورم.** هود/۸۸

نکات:

۱. پیامبر قوم عاد، «حضرت هود» و پیامبر قوم ثمود، «حضرت صالح» است.
۲. در ترکیب شماره ۵، «أَفَلَا يَعْلَمُونَ»، در ترجمه آن حرف «فَ» را قبل از «أَ» پرسشی معنا می کنیم؛ یعنی به صورت «پس آیا...» معنا می کنیم.

درس سوم، جلسه اول

فعالیت اول: جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

توکل کن، انجام می دهید، نازل کردیم، کار، نهان، عبادت کن

ردیف	کلمه	معنا	ردیف	کلمه	معنا
۱	غَيْبٌ	غیب، نهان	۶	عَنْ	از
۲	أَمْرٌ	کار، فرمان	۷	تَعْمَلُونَ	عمل می کنید، انجام می دهید
۳	أَعْبُدُ	عبادت کن	۸	نَا	ما، مان
۴	تَوَكَّلْ	توکل کن	۹	أَنْزَلْنَا	فرو فرستادیم، نازل کردیم
۵	كَ	تو، ت	۱۰	لَعَلَّ	تا، امید است

فعالیت دوم: این ترکیب ها را معنا کنید.

۱. لِلَّهِ: **برای خداست**
۲. غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ: **نهان آسمان ها و زمین**
۳. فَأَعْبُدْهُ: **پس عبادت کن او را**
۴. تَوَكَّلْ عَلَيْهِ: **توکل کن بر او**
۵. عَمَّا تَعْمَلُونَ: **از آنچه انجام می دهید**
۶. إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ: **قطعاً ما نازل کردیم آن را**
۷. قُرْءَانًا عَرَبِيًّا: **قرآنی عربی**
۸. لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ: **تا شما اندیشه کنید**

انس با قرآن: ترجمه این آیات قرآن کریم را کامل کنید.

۱. وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ: و برای خدا است **نہان** آسمانها و زمین.
۲. وَ إِلَيْهِ يُرْجَعُ الْأُمُورُ كُلُّهُ: و به سوی او بازگردانده می شود همه ی کارها.
۳. فَأَعْبُدْهُ وَ تَوَكَّلْ عَلَيْهِ: پس عبادت کن او را و توکل کن بر او.
۴. وَ مَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ: و نیست پروردگارت **غافل** از آنچه انجام می دهید.
۵. إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ: قطعاً ما نازل کردیم آن را قرآنی عربی تا شما اندیشه کنید.

نکات:

۱. در ترکیب شماره ۵، کلمه «عَمَّا» در اصل «عَنْ + ما» بوده که به معنای «از آنچه» است.
۲. در ترکیب شماره ۶، کلمه «إِنَّا» در اصل «إِنَّ + نا» است که به معنای «قطعاً ما» می باشد.
۳. در آیه شماره ۲، کلمه «كُلُّهُ» به صورت «همه ی» معنا می شود.
۴. در آیه شماره ۴، کلمه «ما» به معنای «نیست» می باشد.
۵. در آیه شماره ۵، کلمه «تَعْقِلُونَ» که بعد از «لَعَلَّ» بکار رفته است به معنای «اندیشه کنید» می باشد.

درسی سوم، جلسه دوم

فعالیت اول: جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

یک، شکر نمی کنند، پدران

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
شکر نمی کنند	لَا يَشْكُرُونَ	۵	دین، آیین	مِلَّةٌ	۱
یا، آیا	أَمْ	۶	پدران، جمع آب	ءَابَاءٌ	۲
یگانه، یک	وَاحِدٍ	۷	این، آن	ذَلِكَ	۳
			لطف و رحمت	فَضْلٌ	۴

فعالیت دوم: این ترکیب ها و عبارات قرآنی را معنا کنید.

۱. مِلَّةَ ءَابَائِي: دین پدرانم
۲. ذَلِكَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ: این از لطف و رحمت خدا است
۳. عَلَيْنَا وَعَلَى النَّاسِ: بر ما و بر مردم است
۴. أَكْثَرَ النَّاسِ: بیشتر مردم
۵. اللَّهُ الْوَاحِدُ: خداوند یگانه

انس با قرآن: ترجمه این عبارات قرآنی را کامل کنید و شماره ی آیه ی مربوطه را مقابل آن بنویسید.

۱. **وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ آبَائِي إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ: و پیروی کردم از دین پدرانم؛ (یعنی) حضرت ابراهیم و اسحاق و یعقوب.**

ما كَانَ لَنَا أَنْ نَشْرِكَ بِاللَّهِ مِنْ شَيْءٍ: سزاوار نیست که ما هیچ چیزی را شریک خدا قرار دهیم.
ذَلِكَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ عَلَيْنَا وَعَلَى النَّاسِ: این از لطف و رحمت خدا بر ما و بر مردم است.

وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ: و لیکن بیشتر مردم شکر نمی کنند. یوسف/ ۳۸

۲. **وَلَأَنْضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ: و از بین نمی بریم پاداش نیکوکاران را.** یوسف/ ۵۶

۳. **وَلَأَجْرُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا وَ كَانُوا يَتَّقُونَ:** یوسف/ ۵۷

و قطعاً پاداش آخرت بهتر است برای کسانی که ایمان آوردند و تقوا می داشتند.
نکات:

- در ترکیب شماره ۵، کلمه «الواحد» به معنای «یکانه یا یکتا» است.
- در آیه شماره ۱، کلمه «مِن» در ترکیب «مِن شَيْءٍ»، به صورت «هیچ» معنا می شود؛ زیرا «مِن» زاید است و برای تأکید آمده است.
- در آیه شماره ۳، ترکیب «كَانُوا يَتَّقُونَ» به معنای «تقوا می داشتند» بکار می رود.

درس چهارم، جلسه اول

فعالیت اول: جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

این، تو، نیکوکار، شما، بسیار آمرزنده، گفتند، آيا، گناهان، نادان

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
نیکوکار	مُحْسِنٍ	۶	آيا	أَ هَلْ	۱
بسیار آمرزنده	غَفُورٍ	۷	شما	أَنْتُمْ	۲
گفتند	قَالُوا	۸	نادان، بی خرد	جَاهِلٍ	۳
قطعاً	لَ	۹	تو	أَنْتَ	۴
			این	هَذَا	۵

فعالیت دوم: این ترکیب ها را معنا کنید.

۱. **بِیُوسُفَ وَ أَخِيهِ:** با یوسف و برادرش.
۲. **أَنْتَ لَأَنْتَ يُوْسُفُ:** آیا قطعاً تو همان یوسف هستی؟
۳. **هَذَا أَخِي:** این برادر من است
۴. **أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ:** پاداش نیکوکاران.
۵. **قَالُوا يَا أَبَانَا:** گفتند ای پدر ما
۶. **هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ:** او بسیار آمرزنده و مهربان است.

فعالیت سوم: این ترکیب ها را مانند نمونه کامل کنید.

- صادق: راستگو + **يُنَ:** صادقین: راستگويان
مُحْسِنٍ: نیکوکار + **يُنَ:** مُحْسِنِينَ: نیکوکاران
مُؤْمِنٍ: مؤمن + **يُنَ:** مُؤْمِنِينَ: مؤمنان
عَالِمٍ: دانا + **يُنَ:** عَالِمِينَ: دانایان (دانشمندان)
كَافِرٍ: کافر + **يُنَ:** كَافِرِينَ: کافران

فعالیت چهارم: این ترکیب ها را مانند نمونه کامل و ترجمه کنید.

- خَالِقٍ: آفریننده + **وَنَ:** خَالِقُونَ: آفرینندگان
مُسْلِمٍ: مسلمان + **وَنَ:** مُسْلِمُونَ: مسلمانان
مُهَاجِرٍ: هجرت کننده + **وَنَ:** مُهَاجِرُونَ: هجرت کنندگان
ظَالِمٍ: ستمگر + **وَنَ:** ظَالِمُونَ: ستمگران
كَافِرٍ: کافر + **وَنَ:** كَافِرُونَ: کافران

انس با قرآن: ترجمه این آیات و عبارات های قرآنی را کامل کنید.

۱. **قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا فَعَلْتُمْ بِيُوسُفَ وَ أَخِيهِ إِذْ أَنْتُمْ جَاهِلُونَ:**
گفت: آیا دانستید چه کردید با یوسف و برادرش هنگامی که شما جاهل بودید؟
۲. **قَالُوا أَنْتَ لَأَنْتَ يُوْسُفُ:** گفتند: **آیا قطعاً تو همان یوسف هستی؟**

قَالَ أَنَا يُوسُفُ وَ هَذَا أَخِي: **گفت: من یوسف هستم و این برادر من است.**
 فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ: **پس قطعاً خداوند از بین نمی برد پاداش نیکوکاران را.**
نکات:

۱. در ترکیب شماره ۲، کلمه «لَأَنْتَ» برای تأکید آمده است و معنا نمی شود.
۲. در ترکیب شماره ۶، کلمه «الْغُفُورُ» را به صورت «بسیار آمرزنده» معنا می کنیم.
۳. در انس با قرآن شماره ۱، کلمه «ما» به معنای «چه» می باشد؛ زیرا کلمه پرسشی است.

درس چهارم، جلسه دوم

فعالیت اول: جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

دلها، سخت، تاریکی ها، بی ایمان

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
راه	صِرَاط	۵	قلب ها، دلها	قُلُوب	۱
عزتمند، شکست ناپذیر	عَزِيز	۶	تاریکی ها	ظُلُمَات	۲
وای بر	وَيْل	۷	کافر، بی ایمان	كَافِر	۳
سخت	شَدِيد	۸	اجازه	اِذْن	۴

فعالیت دوم: این ترکیب ها و عبارات قرآنی را معنا کنید.

۱. **كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ: کتابی که نازل کردیم آن را**

۲. **إِلَيْكَ: به سوی تو**

۳. **مِنَ الظُّلُمَاتِ: از تاریکی ها**

۴. **إِلَى النُّورِ: به سوی نور**

۵. **وَيْلٌ لِّلْكَافِرِينَ: وای بر کافران**

۶. **مِنَ عَذَابٍ شَدِيدٍ: از عذابی سخت**

انس با قرآن: ترجمه این عبارات قرآنی را کامل کنید و شماره آیه ی مربوطه را مقابل آن بنویسید.

۱. قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ:

بگو: خدا آفریننده هر چیزی است و او یگانه ی مقتدر است. رعد/۱۶

۲. أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ:

بدانید (آگاه باشید) با یاد خدا آرام می گیرد دل ها. رعد/۲۶

۳. الرِّكَابُ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ:

الف لام را، کتابی که نازل کردیم آن را به سوی تو تا خارج کنی مردم را از تاریکی ها.

إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ:

به سوی نور به اجازه ی پروردگارشان به سوی راه (خداوند) عزتمند ستوده. ابراهیم/۱

نکته: در ترکیب «انزله» ضمیر «ه» در اینجا به معنای «آن را» می باشد؛ چون این ضمیر به کتاب بر می گردد.

درس پنجم، جلسه اول

فعالیت اول: جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات

را به خاطر بسپارید. **دعا، نماز، آسمان، باایمان، پدر و مادرم، روز، میدانی، سپاس و ستایش، شنوا**

ردیف	کلمه	معنا	ردیف	کلمه	معنا
۱	سَمَاء	آسمان	۶	ذُرِّيَّةٌ	فرزند، نسل
۲	حَمْدٌ	سپاس و ستایش	۷	دُعَاءٌ	دعا، درخواست
۳	سَمِيعٌ	شنوا	۸	يَوْمٌ	روز
۴	مُقِيمٌ	برپاکننده	۹	وَالِدِيَّ	پدر و مادرم
۵	صَلَاةٌ	نماز	۱۰	مُؤْمِنٌ	مؤمن، با ایمان

فعالیت دوم: این ترکیب ها و عبارات های قرآنی را معنا کنید.

۱. الْحَمْدُ لِلَّهِ: سپاس و ستایش برای خداست. ۲. سَمِيعُ الدُّعَاءِ: شنونده ی دعا

۳. مُقِيمُ الصَّلَاةِ: برپا کننده ی نماز ۴. لِوَالِدِيَّ: پدر و مادرم را

۵. لِلْمُؤْمِنِينَ: مؤمنان را ۶. مِنْ ذُرِّيَّتِي: از نسل (فرزندان) من

۷. فِي السَّمَاءِ: در آسمان

انس با قرآن: ترجمه این عبارت های قرآنی از سوره ابراهیم را کامل کنید.

۱. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي وَهَبَ لِيْ عَلٰى الْكِبَرِ اِسْمَاعِيْلَ وَاِسْحٰقَ:

سپاس و ستایش برای خدایی است که بخشید به من در کهنسالی اسماعیل و اسحاق را.

۲. اِنْ رَبِّيْ لَسَمِيعُ الدُّعَا: **قطعاً پروردگار من شنونده ی دعا است.**

۳. رَبِّ اجْعَلْنِيْ مُقِيمَ الصَّلٰوةِ وَاَنْتَ دُرِّيْتِيْ: **پروردگارا قرار بده مرا برپاکنده ی نماز و نیز فرزندان مرا.**

۴. رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَا: **پروردگارا و بپذیر دعای من را.**

۵. رَبَّنَا اغْفِرْ لِيْ وَلِوَالِدِيْ وَلِلْمُؤْمِنِيْنَ يَوْمَ يَقُوْمُ الْحِسَابُ:

پروردگارا بیامرز مرا و پدر و مادرم را و مؤمنان را روزی که برپا می شود حساب(روز قیامت).

نکات:

۱. در ترکیب شماره ۶، کلمه «ذُرِّيَّةٌ» به دو معنای «فرزند» یا «نسل» بکار می رود که در اینجا بهتر است آن را به صورت اسم جمع یعنی «نسل» یا «فرزندان» معنا کنیم.

۲. در آیه شماره ۵، حرف «لِ» در ترکیب «لِي» در تمام موارد به معنای «را» می باشد، نه به معنای «برای».

درس پنجم، جلسه دوم

فعالیت اول: جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بیاورید.

بندگان، افراد با تقوا، چشمه ها، بهشت ها، کيفر

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
چشمه ها، جمع عَيْن	عُيُون	۴	بندگان، جمع عَبْد	عِبَاد	۱
عذاب، کيفر	عَذَاب	۵	افراد با تقوا	مُتَّقِيْنَ	۲
دردناک	اَلِيْم	۶	بهشت ها، جمع جَنَّة	جَنّٰت	۳

فعالیت دوم: این ترکیب ها و عبارات قرآنی را معنا کنید.

۲. اِنْ الْمُتَّقِيْنَ: **قطعاً افراد با تقوا**

۱. اِنْ عِبَادِيْ: **قطعاً بندگان من**

۴. الْعَذَابُ الْاَلِيْمُ: **عذاب دردناک**

۳. فِيْ جَنّٰتٍ وَّعُيُوْنٍ: **در بهشت ها و چشمه ها**

فعالیت سوم: جدول را مانند نمونه کامل کنید.

مفرد	معنا	جمع	معنا
جَنَّةٌ	بهشت، باغ	جَنَّاتٍ	بهشت ها، باغ ها
آيَةٌ	نشانه، آیه	آيَاتٍ	نشانه ها، آیات
ثَمَرَةٌ	میوه	ثَمَرَاتٍ	میوه ها
مُؤْمِنَةٌ	زن مؤمن	مُؤْمِنَاتٍ	زنان مؤمن

نتیجه می گیریم: معمولاً کلماتی که آخر آنها (ة) است، پس از حذف (ة) و اضافه کردن (ات) جمع بسته می شوند.

انسی با قرآن: ترجمه این عبارات قرآنی را کامل کنید و شماره آیه مربوطه را مقابل آن بنویسید.

۱. اِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ:

۴۵/ حجر قطعاً افراد باتقوا (پرهیزکاران) در بهشت ها و چشمه سارها هستند.

۴۶/ حجر ۲. ادْخُلُوْهَا بِسَلَامٍ ؕ اٰمِنِينَ: داخل آن شوید با سلامتی و امنیت.

۳. خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ: خلق کرد آسمان ها و زمین را به درستی.

نکته: در آیه شماره ۳، کلمه «الْحَقِّ» را می توانیم به دو صورت «حق» و «درستی» معنا کرد.

درس ششم، جلسه اول

فعالیت اول: جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات

را به خاطر بسپارید.

فکر می کنند، زیتون، درختان خرما، ستارگان، میوه ها، کشت، تعقل و اندیشه می کنند

ردیف	کلمه	معنا	ردیف	کلمه	معنا
۱	زَوْعٍ	زراعت، کشت	۵	ثَمَرَاتٍ	جمع ثَمَرَةٌ، میوه ها
۲	زَيْتُونٍ	زیتون	۶	يَتَفَكَّرُونَ	فکر می کنند
۳	نَخِيلٍ	جمع نخل، درختان خرما	۷	نُجُومٍ	جمع نَجْم، ستارگان
۴	اَعْنَابٍ	جمع عِنَب، درختان انگور	۸	يَعْقِلُونَ	تعقل و اندیشه می کنند

فعالیت دوم: این ترکیب ها و عبارات قرآنی را معنا کنید.

۱. وَالنَّخِيلَ وَالْأَعْنَابَ: درختان خرما و انگور
۲. وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ: و از همه ی میوه ها
۳. إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً: قطعاً در آن نشانه ای است
۴. قَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ: برای گروهی که فکر می کنند
۵. لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ: برای گروهی که تعقل و اندیشه می کنند

انس با قرآن: ترجمه آیات ۱۱ تا ۱۲ سوره نحل را کامل کنید.

۱. يُنَبِّئُكُمْ بِهِ الزَّرْعَ وَالزَّيْتُونَ وَالنَّخِيلَ وَالْأَعْنَابَ:

می رویند برای شما با آب باران، زراعت و زیتون و درختان خرما و انگور را.

۲. وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ: و از همه ی میوه ها؛

۳. إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ:

قطعاً در آن نشانه ای است برای گروهی که فکر می کنند.

۴. وَسَخَّرَ لَكُمْ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ: و در خدمت شما قرار داد شب و روز و خورشید و ماه را.

۵. وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ: و ستارگان رام به فرمانش هستند؛

۶. إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ: قطعاً در آن نشانه هایی است برای گروهی که تعقل و اندیشه می کنند.

نکات:

۱. در ترکیب شماره ۲، هرگاه بعد از «كُلَّ»، کلمه ی جمع، اسم جمع و ضمیر بیاید، کلمه «كُلَّ» به معنای «همه» می باشد.

۲. در ترکیب شماره ۳، حرف «لَ» که بر روی «آیة» آمده است برای تأکید می باشد و معنا نمی شود.

۳. هرگاه بعد از اسم نکره (تنوین دار)، فعلی بیاید، آن جمله وصفیه می باشد که بعد از اسم نکره حتماً در ترجمه حرف «که» را اضافه می کنیم. مانند: «لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ» به معنای «برای گروهی که تعقل و اندیشه می کنند».

فعالیت اول: جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

زنبور عسل، کوه ها، درخت، وحی کرد، درمان، خانه ها

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
درخت	شَجَر، شَجَرَةٌ	۵	وحی کرد	أَوْحَى	۱
گوناگون	مُخْتَلِف	۶	زنبور عسل	نَحْل	۲
جمع لون، رنگ ها	أَلْوَان	۷	جمع جبل، کوه ها	جِبَال	۳
درمان	شِفَاء	۸	جمع بیت، خانه ها	بُيُوت	۴

فعالیت دوم: این ترکیب ها و عبارت های قرآنی را معنا کنید.

۱. وَ أَوْحَى رَبُّكَ: وحی کرد پروردگارت

۲. إِلَى النَّحْلِ: به زنبور عسل

۳. مِنَ الْجِبَالِ: از کوه ها

۴. مِنَ الشَّجَرِ: از درخت

۵. مُخْتَلِفِ أَلْوَانُهُ: گوناگون است رنگ هایش

۶. فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ: در آن درمانی برای مردم است

انس با قرآن: ترجمه ی این عبارت های قرآنی را کامل کنید و شماره ی آیه ی مربوطه را مقابل

آن بنویسید.

۱. وَ لِلَّهِ غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ: و برای خدا است نهان آسمان ها و زمین. نحل/۷۷

۲. إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ: قطعاً خداوند بر هر چیزی توانا است. نحل/۷۷

۳. وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا:

و خداوند قرار داد برای شما از خانه هایتان محل سکونت و آرامش. نحل/۸۰

۴. إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ: قطعاً خداوند امر می کند به عدالت و نیکی. نحل/۹۰

نکته: هر گاه بعد از کلمه «كُلٌّ»، اسم مفرد و نکره ای بیاید، «كُلٌّ» را به صورت «هر» معنا می شود.

درس هفتم، جلسه اول

فعالیت اول: جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

عمل می کنند، بشارت و مژده می دهد، ایمان می آورند، کسانی که، کارهای خوب،

هدایت می کند، بزرگ، آخرت

ردیف	کلمه	معنا	ردیف	کلمه	معنا
۱	يَهْدِي	هدایت می کند	۵	أَنَّ	که، اینکه، قطعاً
۲	الَّذِينَ	کسانی که	۶	كَبِيرٌ، كَبِيرَةٌ	بزرگ
۳	يَعْمَلُونَ	انجام می دهند، عمل می کنند	۷	يُؤْمِنُونَ	ایمان می آورند
۴	صَالِحَاتٍ	کارهای خوب	۸	ءآخِرَةٌ	آخرت، قیامت

فعالیت دوم: این ترکیب ها و عبارت های قرآنی را معنا کنید.

۱. إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ: قطعاً این قرآن ۲. الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ: که انجام می دهند کارهای نیک را
۳. أَجْرًا كَبِيرًا: پاداشی بزرگ (پاداش بزرگی) ۴. لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ: به آخرت ایمان نمی آورند
۵. عَذَابًا أَلِيمًا: عذابی دردناک (عذاب دردناکی)

انسی با قرآن: ترجمه ی این عبارت های قرآنی از سوره ی اسراء را کامل کنید.

۱. إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ:

قطعاً این قرآن هدایت می کند به چیزی که آن چیز درست ترین و ماندگارترین است.

۲. وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ:

و بشارت می دهد به مؤمنانی که انجام می دهند کار های نیک را.

أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا: قطعاً برایشان پاداشی بزرگ است.

۳. وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ: و قطعاً کسانی که ایمان نمی آورند به آخرت.

۴. أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا: آماده کردیم برایشان عذابی دردناک.

نکته: در ترکیب و آیه شماره ۲، کلمه «الَّذِينَ» به معنای «که» می باشد، نه «کسانی که»؛ زیرا وقتی که اسم های موصول بعد از اسم معرفه به الف لام قرار بگیرند، به معنای «که» می باشند.

فعالیت اول: جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

روشن، بگو، ستمگران، دشمن، پوچ و بیهوده

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
ظالمان، ستمگران	ظالمین	۴	بگو	قُلْ	۱
دشمن	عدو	۵	باطل، پوچ و بیهوده	باطل	۲
آشکار، روشن	مبین	۶	بود، است	كان	۳

فعالیت دوم: این ترکیب ها و عبارت های قرآنی را معنا کنید.

۱. قُلْ جَاءَ الْحَقُّ: بگو آمد حق

۲. شِفَاءٌ وَ رَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ: درمان و رحمتی است برای مؤمنان

۳. إِنَّ فَضْلَهُ: قطعاً لطف و رحمتش

۴. كَانَ عَلَيْكَ كَبِيرًا: بود بر تو بزرگ

۵. إِنَّ الشَّيْطَانَ: قطعاً شیطان

۶. عَدُوًّا مُّبِينًا: دشمنی آشکار (دشمن آشکاری)

انس با قرآن: ترجمه این عبارت های قرآنی را کامل کنید و شماره آیه ی مربوطه را مقابل آن بنویسید.

۱. إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوًّا مُّبِينًا: قطعاً شیطان است برای انسان دشمنی آشکار. اسراء/ ۵۳

۲. إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ:

قطعاً بندگان من، نیست برای تو (ای شیطان) بر آنها هیچ تسلطی. اسراء/ ۶۵

۳. إِنَّهُ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا: قطعاً او (خدا) بود (است) به شما مهربان. اسراء/ ۶۶

۴. إِنَّ فَضْلَهُ كَانَ عَلَيْكَ كَبِيرًا:

قطعاً لطف و رحمت او است بر تو (ای پیامبر) بزرگ (و بسیار). اسراء/ ۸۷

درس هشتم، جلسه اول

فعالیت اول: جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات

را به خاطر بسپارید. **غار، مهیا کن، نازل کرد، بهتر، زینت**

ردیف	کلمه	معنا	ردیف	کلمه	معنا
۱	أَنْزَلَ	نازل کرد، فرو فرستاد	۵	إِذَا	وقتی که، هنگامی که
۲	جَعَلْنَا	قرار دادیم	۶	كَهْفٍ	غار
۳	زِينَةً	زینت، زیبایی	۷	آت	بخش به، بده به
۴	أَحْسَنَ	بهترین، بهتر	۸	لَدُنْ	نزد

فعالیت دوم: این ترکیب ها و عبارت های قرآنی را معنا کنید.

۱. الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي: سپاس و ستایش برای خدایی است که
۲. أَنْزَلَ عَلَى عَبْدِهِ الْكِتَابَ: نازل کرد بر بنده اش کتاب را ۳. إنا جعلنا: قطعاً ما قرار دادیم
۴. ما عَلَى الْأَرْضِ: آنچه بر روی زمین است ۵. زِينَةً لَهَا: زینتی برای آن
۶. إِلَى الْكَهْفِ: به سوی غار ۷. فَقَالُوا رَبَّنَا: پس گفتند: پروردگار ما (پروردگارا)
۸. ءَاتِنَا مِنْ لَدُنْكَ: بخش به ما از نزدت (نزد خودت)

انس با قرآن: ترجمه ی این عبارت های قرآنی از سوره ی کف را کامل کنید.

۱. الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَى عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَ لَمْ يَجْعَلْ لَهُ عِوَجًا:
سپاس و ستایش برای خدایی است که نازل کرد بر بنده اش کتاب را و در آن هیچ گونه نادرستی و ناراستی قرار نداد.

۲. إنا جعلنا ما عَلَى الْأَرْضِ زِينَةً لَهَا: قطعاً ما قرار دادیم آنچه بر روی زمین است زینتی برای آن.
 ۳. لِنَبْلُوهُمْ أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا: تا بیازماییم آنها را که کدام یک از آنها، بهترین عمل را دارند.
 ۴. إِذْ أَوَى الْفِتْنَةُ إِلَى الْكَهْفِ: هنگامی که پناه گرفتند جوانان به غار.
 ۵. فَقَالُوا رَبَّنَا ءَاتِنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً...: پس گفتند: پروردگارا بخش به ما از نزد خودت رحمتی.
- نکات:**

۱. در ترکیب «عَبْدِهِ»، ضمیر «ه» به معنای «اش» است.
۲. در آیه شماره ۲، کلمه «ما» به معنای «آنچه» است؛ زیرا مای موصول است و پس از آن حرف جر آمده است.

درس هشتم، جلسه دوم

فعالیت اول: جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

گفتیم، کوچک، سجده کردند، عمل کردند، ظلم نمی کند

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
ظلم نمی کند، ستم نمی کند	لَا يَظْلِمُ	۵	می گویند	يَقُولُونَ	۱
کسی، یکتا، یگانه	أَحَدٌ	۶	کوچک	صَغِيرٌ، صَغِيرَةٌ	۲
گفتیم	قُلْنَا	۷	یافتند	وَجَدُوا	۳
سجده کردند	سَجَدُوا	۸	عمل کردند، انجام دادند	عَمِلُوا	۴

فعالیت دوم: این ترکیب ها و عبارت های قرآنی را معنا کنید.

۱. وَ وَجَدُوا مَا عَمِلُوا: و یافتند آنچه را انجام دادند

۲. لَا يَظْلِمُ رَبُّكَ: ظلم نمی کند پروردگارت

۳. وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ: و هنگامی که گفتیم به فرشتگان (ملائکه)

۴. فَسَجَدُوا إِلَّا ابْلِيسَ: پس سجده کردند جز ابلیس

۵. هَذَا الْكِتَابِ: این کارنامه ی عمل

۶. خَلَقَ: خلق کرد تو را

انس با قرآن: ترجمه ی این عبارت های قرآنی را کامل کنید و شماره ی آیه ی مربوطه را مقابل

آن بنویسید.

۱. أَكْفَرْتِ بِالَّذِي خَلَقَكَ مِنْ تُرَابٍ:

کَهِف/ ۳۷

آیا کافر شدی به کسی که خلق کرد تو را از خاک؟

کَهِف/ ۳۹

۲. لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ: نیست هیچ توان و قدرتی مگر از خدا.

۳. وَيَقُولُونَ يَا وَيَلَّتْنَا مَا لَ هَذَا الْكِتَابِ: و می گویند ای وای بر ما چیست این کارنامه ی عمل؟

لا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا: جا نمانده است هیچ چیز **کوچک** و **بزرگ** جز آن که به حساب

آمده است آن.

وَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا: و یافتند آنچه را انجام دادند (عمل کردند) حاضر.

وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا: و ظلم نمی کند پروردگارت به هیچ کسی.

کهف/۴۹

نکات:

۱. در آیه شماره ۱، کلمه «الَّذِي» به معنی «کسی که» است.

۲. در آیه شماره ۳، در ترکیب «لَا كَبِيرَةً» حرف «لا» را معنا نمی کنیم؛ چون «لا» زائده است و برای تأکید آمده است.

۳. کلمه «أَحَدًا» در جمله ی منفی «هیچ کسی» معنا می شود.

درس نهم، جلسه اول

فعالیت اول: جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

انسان، کار، پرستش، وحی می شود، ملاقات

ردیف	کلمه	معنا	ردیف	کلمه	معنا
۱	أَنَا	من	۵	صَالِح	خوب، شایسته
۲	يُوحَى	وحی می شود	۶	عِبَادَةٌ	عبادت، پرستش
۳	لِقَاء	ملاقات، دیدار	۷	بَشَر	بشر، انسان
۴	عَمَل	عمل، کار	۸	أَنَّمَا، أَنَّمَا	فقط

فعالیت دوم: با دقت در محل درست و نادرست ترجمه ی کلمه ی «أَنَّمَا» ترکیب ها و عبارات قرآنی زیر را به شکل صحیح ترجمه کنید.

أَنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ: ترجمه نادرست: فقط ولی شما خداست.

ترجمه ی درست: ولی شما فقط خداست.

۱. قُلْ أَنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ: بگو من فقط بشری مانند شما هستم

۲. يُوحَى إِلَيَّ: وحی می شود به من

۳. أَنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ وَاحِدٌ: خدای شما فقط خدای (یگانه) یکتاست

۴. لِقَاءَ رَبِّهِ: دیدار پروردگارش

۵. عَمَلًا صَالِحًا: کار شایسته ای

انس با قرآن: ترجمه ی آخرین سوره ی کهف و عباراتی از سوره ی مریم را کامل کنید.

۱. قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ: بگو من فقط بشری مثل شما هستم که وحی می شود به من.

۲. إِنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ وَاحِدٌ: خدای شما فقط خدای یگانه است.

۳. فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ: پس هر کس امید دارد دیدار پروردگارش را.

فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا: پس باید انجام دهد کار شایسته ای.

وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا: و شریک نگیرد برای عبادت پروردگارش کسی را.

۴. ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُ زَكْرِيَّا: یاد ی از لطف پروردگارت به بنده اش (حضرت) زکریا(ع).

درس نهم، جلسه دوم

فعالیت اول: جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات

قرارداد، آب، میان

را به خاطر بسپارید.

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
محل آرامش و آسایش	مَهْد	۴	میان	بَيْنَ	۱
راه ها، جمع سبیل	سُبُل	۵	آن دو	هُمَا	۲
آب، باران	مَاء	۶	قرار داد	جَعَلَ	۳

فعالیت دوم: این ترکیب ها و عبارات های قرآنی را معنا کنید.

۱. بَيْنَهُمَا: میان آن دو

۲. الَّذِي جَعَلَ: کسی که قرار داد

۳. فِيهَا سُبُلًا: در آن راه هایی را

فعالیت سوم: این ترکیب ها را مانند نمونه، کامل و معنا کنید.

لِ (برای) + هُ: لَهُ: برای او، برایش

لِ (برای) + هُمْ: لَهُمْ: برای آنها، برایشان

لِ (برای) + هَا: لَهَا: برای او، برایش

لِ (برای) + كُمْ: لَكُمْ: برای شما، برایتان

نکته: همان طور که می دانید «ل» به معنای «برای» است، «لِ» در کلمات زیر به صورت «لَ» به کار می رود.

لَهُ لَهُمْ لَهَا لَكَ لَكُمْ لَنَا
برای او برای آنها برای آن برای تو برای شما برای ما

انس با قرآن: ترجمه ی این عبارت های قرآنی را کامل کنید و شماره ی آیه ی مربوطه را مقابل آن بنویسید.

۱. تَنْزِيلًا مِمَّنْ خَلَقَ الْأَرْضَ وَالسَّمَوَاتِ الْعُلَى:

(قرآن) نازل شده از سوی کسی است که **خلق کرد زمین و آسمان های بلند را.** طه/ ۴

۲. لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا:

برای او است آنچه در آسمان ها و آنچه در زمین و آنچه در میان آن دو است. طه/ ۶

۳. الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ مَهْدًا: کسی که **قرار داد برایتان زمین را محل آرامش و آسایش**

و سَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا: و درست کرد برای شما در آن راه هایی را.

و أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً: و فرو فرستاد از آسمان آبی را. طه/ ۵۳

درس دهم، جلسه اول

فعالیت اول: جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

پیش از، تسبیح گوی، صبور و شکیبا باش، روزی، بهتر، بهترین، پرهیزکاری، عاقبت

ردیف	کلمه	معنا	ردیف	کلمه	معنا
۱	اصْبِرْ	صبور و شکیبا باش	۵	خَيْرٌ	خوب، بهتر
۲	سَبِّحْ	تسبیح گوی	۶	نَحْنُ	ما
۳	قَبْلَ	قبل از، پیش از	۷	عَاقِبَةُ	عاقبت
۴	رِزْقٍ	روزی	۸	تَقْوَى	تقوا، پرهیزکاری

فعالیت دوم: این ترکیب ها و عبارت های قرآنی را معنا کنید.

۱. فَاصْبِرْ عَلَيَّ مَا يَقُولُونَ: پس صبر کن بر آنچه می گویند (مردم)
۲. بِحَمْدِ رَبِّكَ: به ستایش پروردگارت
۳. قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ: پیش از طلوع خورشید
۴. قَبْلَ غُرُوبِهَا: پیش از غروب آن
۵. رِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ: روزی پروردگارت بهتر است
۶. وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَى: و عاقبت (خیر) برای پرهیزکاری است

انس با قرآن: ترجمه این آیات و عبارت های قرآنی از سوره ی طه را کامل کنید.

۱. فَاصْبِرْ عَلَيَّ مَا يَقُولُونَ: پس صبر کن بر آنچه می گویند (مردم).
۲. وَ سَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَ قَبْلَ غُرُوبِهَا:
و تسبیح گوی همراه با ستایش پروردگارت را پیش از طلوع خورشید و پیش از غروب آن.
۳. ... وَ رِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَ أَبْقَى: ... و روزی پروردگارت بهتر و پایدارتر است.
۴. وَ أَمْرٌ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَ اصْطَبِرْ عَلَيْهَا: و فرمان ده خانواده ات را به نماز و در این کار صبور و شکیبا باش.

۵. لَا نَسْأَلُكَ رِزْقًا: از تو روزی نمی خواهیم.

۶. نَحْنُ نَرْزُقُكَ: ما روزی می دهیم به تو.

۷. وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَى: و عاقبت (خیر) برای پرهیزکاری است.

درس دهم، جلسه دوم

فعالیت اول: جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات

را به خاطر بسپارید.

پدر، روشن، دانا، گمراهی

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
پدر، جمع آباء	أَب، أَبُو، أَبَا، أَبِي	۵	قطعاً	لَقَدْ	۱
بودید، هستید	كُنْتُمْ	۶	بخشیدیم به، دادیم به	ءَاتَيْنَا	۲
گمراهی	ضَلَالٌ	۷	بودیم، هستیم	كُنَّا	۳
			دانا	عَالِمٌ	۴

فعالیت دوم: این ترکیب ها و عبارت های قرآنی را معنا کنید.

۱. لَقَدْ آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ قِطْعًا دَاوِیمَ بِهِ إِبْرَاهِيمَ
۲. كُنَّا بِهِ عَالِمِينَ: هستیم به آن دانا
۳. اِذْ قَالَ لِأَبِيهِ: هِنكَامِي كِه كِفْت بِهِ پِدْرش
۴. قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ: كِفْت قِطْعًا هِسْتِيد
۵. أَنْتُمْ وَءَابَاؤُكُمْ: شَمَا وَ پِدْرَانْتَان
۶. فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ: دَر كَمْرَاهِي آشكَارِي

انس با قرآن: ترجمه ی این عبارت های قرآنی را کامل کنید و شماره آیه ی مربوطه را مقابل آن بنویسید.

۱. لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ أَتَّعَلُونَ:
- انبیاء/ ۱۰
- قطعا نازل کردیم به سوی شما کتابی که در آن (وسیله) تذکر و هدایت شماست، پس آیا اندیشه نمی کنید؟

۲. قَالُوا يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ:
- انبیاء/ ۱۴
- گفتند وای بر ما قطعاً ما ستمگر بودیم.

۳. وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ:
- انبیاء/ ۳۰
- و قرار دادیم از آب هر چیز زنده ای را، پس آیا ایمان نمی آورند؟

۴. وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ:
- انبیاء/ ۳۳
- و او کسی است که خلق کرد شب و روز و خورشید و ماه را.

۵. قَالَ بَلْ رَبُّكُمْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الَّذِي فَطَرَهُنَّ:
- انبیاء/ ۵۶

گفت بلکه پروردگار شما پروردگار آسمان ها و زمین است که پدید آورد آن ها را.

نکته: «کلمات پرسشی» وقتی که پیش از «حروف جر بیابند»، در ترجمه پس از آن حروف معنا می شوند. مانند: «أَفَلَا يُؤْمِنُونَ» که در ترجمه به صورت «پس آیا ایمان نمی آورند» معنا می شوند.

درس یازدهم، جلسه اول

فعالیت اول: جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات

را به خاطر بسپارید. **نجات دادیم، اندوه و ناراحتی، رفت، ندا کرد**

ردیف	کلمه	معنا	ردیف	کلمه	معنا
۱	ذَهَبَ	رفت	۵	كُنْتُ	بودم، هستم
۲	ظَنَّ	گمان کرد	۶	نَجَّيْنَا	نجات دادیم
۳	نَادَى	ندا کرد، صدا زد	۷	عَمَّ	غم، اندوه و ناراحتی
۴	سُبْحَانَ	پاک و بی عیب است	۸	كَذَلِكَ	این چنین

فعالیت دوم: این ترکیب ها و عبارت های قرآنی را معنا کنید.

۱. اِذْ ذَهَبَ: هنگامی که رفت
۲. فَظَنَّ: پس گمان کرد
۳. فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ: پس صدا زد در تاریکی ها
۴. لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ: نیست معبودی جز تو
۵. سُبْحَانَ اللَّهِ: پاک و بی عیب است خدا
۶. سُبْحَانَهُ: پاک و بی عیب است او
۷. سُبْحَانَكَ أَنْتَ وَلِيْنَا: پاک و بی عیب هستی، تو سرپرست ما هستی
۸. نَجَّيْنَاهُ مِنَ الْعَمِّ: نجات دادیم او را از اندوه و ناراحتی

انس با قرآن: ترجمه این آیات و عبارت های قرآنی از سوره ی انبیاء را کامل کنید.

۱. وَ ذَا النُّونِ اِذْ ذَهَبَ مُغَاضِبًا: و حضرت یونس هنگامی که رفت با خشم و ناراحتی.
۲. فَظَنَّ اَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ: پس گمان کرد که ما هرگز بر او سخت نمی گیریم.
۳. فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اَنْتَ: پس ندا کرد در تاریکی ها که نیست معبودی جز تو.
۴. سُبْحَانَكَ اَنْتَ كُنْتَ مِنَ الظَّالِمِيْنَ: پاک و بی عیب هستی، قطعاً من از ستمگران بودم.
۵. فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَ نَجَّيْنَاهُ مِنَ الْعَمِّ: پس دعای او را پذیرفتیم و نجات دادیم او را از اندوه و ناراحتی.
۶. وَ كَذَلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِنِيْنَ: و این چنین نجات می دهیم مؤمنان را.

نکات:

۱. ترکیب «لَنْ نَقْدِرَ» به معنای «هرگز نتوانیم» می باشد.
۲. در انس با قرآن شماره ۳، کلمه «اَنْ» مخفف «اَنْ» به معنای «که» می باشد.

درس یازدهم، جلسه دوم

فعالیت اول: جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

پر نعمت، ایمان آوردند، کافر شدند، آن روز، تکذیب کردند، روزی دهنده، فرمانروایی، خوب

ردیف	کلمه	معنا	ردیف	کلمه	معنا
۱	مَلِك	فرمانروایی	۶	كَذَّبُوا	تکذیب کردند، انکار کردند
۲	يَوْمَئِذٍ	آن روز	۷	أُولَئِكَ	آنها
۳	ءَامَنُوا	ایمان آوردند	۸	مُهَيِّنٍ	خوار کننده
۴	نَعِيمٍ	پر نعمت	۹	حَسَنٍ	نیکو، خوب
۵	كَفَرُوا	کافر شدند	۱۰	رَازِقٍ	روزی دهنده

فعالیت دوم: این ترکیب ها و عبارت های قرآنی را معنا کنید.

۱. الْمَلِكُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ: فرمانروایی آن روز برای خداست

۲. فَالَّذِينَ ءَامَنُوا: پس کسانی که ایمان آوردند

۳. وَعَمَلُوا الصَّالِحَاتِ: و کارهای شایسته انجام دادند ۴. فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ: در بهشت های پر نعمت

۵. وَالَّذِينَ كَفَرُوا: و کسانی که کافر شدند ۶. وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا: و تکذیب کردند آیات ما را

۷. عَذَابٌ مُهِينٌ: عذابی خوار کننده ۸. فِي سَبِيلِ اللَّهِ: در راه خدا

۹. رِزْقًا حَسَنًا: روزی نیکویی ۱۰. خَيْرُ الرَّاغِبِينَ: بهترین روزی دهنده

انس با قرآن: ترجمه ی این عبارت های قرآنی را کامل کنید و شماره ی آیه ی مربوطه را در مقابل آن بنویسید.

۱. أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ:

آیا نمی بینی که خدا را سجده می کنند هر کس که در آسمانها و هر کس در زمین است.

وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالْدَّوَابُّ وَكَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ: حج/ ۱۸

و نیز خورشید و ماه و ستارگان و کوه ها و درخت و جنبنندگان و بسیاری از مردم.

۲. إِنَّ اللَّهَ يُدْفِعُ عَنِ الَّذِينَ ءَامَنُوا: قطعاً خداوند دفاع می کند از کسانی که ایمان آوردند.

حج/ ۳۸

حج/ ۳۹

۳. **وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ** و قطعاً خداوند بر یاری آنها توانا است.

۴. **فَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ**: پس کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند.

حج/ ۵۰

لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ: برای آنها آمرزش و روزی ارزشمندی است.

نکات: ۱. فعل «**لَمْ تَرَ**»، فعل جحد است که به صورت ماضی منفی یعنی «**ندیدی**» معنا می شود.

۲. در انس با قرآن شماره ۱، کلمه «**مَنْ**» اسم موصول می باشد و چون اشاره به سجده همه پدیده ها در برابر خدا اشاره دارد، به معنای «**هرکس یا هر که**» بکار می رود.

درس دوازدهم، جلسه اول

فعالیت اول: جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

به پا دارید، بپردازید، رکوع کنید، سجده کنید، یاور، سرپرست

ردیف	کلمه	معنا	ردیف	کلمه	معنا
۱	ارْكَعُوا	رکوع کنید	۵	اقِيمُوا	به پا دارید
۲	اسْجُدُوا	سجده کنید	۶	اتوا	بپردازید
۳	افْعَلُوا	انجام دهید	۷	مولى	سرپرست
۴	نعم	چه خوب ... است	۸	نصير	یاور

فعالیت دوم: این ترکیب ها و عبارت های قرآنی را معنا کنید.

۱. **ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا**: رکوع کنید و سجده کنید.

۲. **وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ**: و عبادت کنید پروردگارتان را

۳. **وَأَفْعَلُوا الْخَيْرِ**: و کار نیک انجام دهید

۴. **اقِيمُوا الصَّلَاةَ**: برپا دارید نماز را

۵. **وَأَتُوا الزَّكَاةَ**: و بپردازید زکات را

۶. **هُوَ مَوْلَاكُمْ**: او سرپرست شماست

۷. **فَنِعْمَ الْمَوْلَىٰ**: پس چه خوب سرپرستی است

۸. **وَنِعْمَ النَّصِيرُ**: و چه خوب یآوری است

انس با قرآن: ترجمه ی این آیات و عبارت های قرآنی از سوره ی حج را کامل کنید.
 ۱. **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ:**

ای کسانی که ایمان آوردید رکوع کنید و سجده کنید و عبادت کنید پروردگارتان را.

۲. **وَافْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ:** و کار نیک انجام دهید تا شما موفق و رستگار شوید.

۳. **فَاقِيمُوا الصَّلَاةَ وَءَاتُوا الزَّكَاةَ:** پس برپا دارید نماز را و زکات را.

۴. **وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ:** و تمسک بجوئید به خدا که او سرپرست شماست.

۵. **فَنِعْمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ النَّصِيرُ:** پس چه خوب سرپرستی و چه خوب یابوری است.

نکته: «فعل مضارع» وقتی بعد از «لعل» قرار گیرد، به صورت «مضارع التزامی» معنا می شود.

درس دوازدهم، جلسه دوم

فعالیت اول: جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بیاورید.

مهربانان ، خلق کردیم ، رحم و مهربانی کن

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
بیامرز	اغفر	۴	خلق کردیم، آفریدیم	خَلَقْنَا	۱
رحم و مهربانی کن	ارحم	۵	فرمانروا	مَلِك	۲
مهربانان	راحمین	۶	ارزشمند، گران قدر	كَرِيم	۳

فعالیت دوم: این ترکیب ها و عبارت های قرآنی را معنا کنید.

۱. **خَلَقْنَاكُمْ:** آفرید شما را

۲. **الْمَلِكُ الْحَقُّ:** فرمانروای حق

۳. **رَبِّ اغْفِر:** پروردگارا بیامرز

۴. **خَيْرُ الرَّاحِمِينَ:** بهترین مهربانان

انس با قرآن: ترجمه ی این عبارت های قرآنی را کامل کنید و شماره ی آیه ی مربوطه را مقابل آن بنویسید.

۱. وَ هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ: و او کسی است که زنده می کند و می میراند.
و لَهُ اخْتِلافُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ:

مؤمنون / ۸۰

و از اوست آمد و شد شب و روز؛ پس آیا اندیشه نمی کنید؟

۳. وَقُلْ رَبِّ اعُوذُ بِكَ مِنَ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ:

مؤمنون / ۹۸

و بگو: پروردگارا پناه می برم به تو از وسوسه های شیاطین.

۴. وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ:

مؤمنون / ۱۱۸

و بگو: پروردگارا بیامرز و رحم کن در حالی که تو بهترین مهربانان هستی.

نکته: ترکیب «وَأَنْتَ...» جمله حالیه است و در ترجمه آن «در حالی که...» استفاده می کنیم.